

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlitrsna (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15
za trikrat " 13
za večkrat primeren popust.
Porečna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostopna petlitrsna po 2 v.
Poslano:
enostopna petlitrsna po 40 v.
Izloži vsak dan, izvešči ne-
delje in praznike, ob 6. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranjena pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Uničevanje Gorice Italijani nadaljuje- jo. — Junaški spodnještajerski peš- polk št. 47. — Po šestih mesecih na laški strani nobenega uspeha in pol milijona izgub.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Urad-
no se razglša:

Veliki boji pri goriškem območju in
ob robu Dobrdoške visoke planote se
nadaljujejo. Krvavo je bilo obdobje več na-
padov močnih sovražnih sil na Podgoro.
Naše čete so se tudi pri Pevni in Oslivji
držale proti vsem naskokom. Na več kra-
jih se boj tudi ponoči še ni končal.

Obstreljevanje mesta Gorice je v ča-
su od 18. do 21. novembra povzročilo zo-
pet izdatne izgube življenj ljudi in znatno
škodo; ubitih je 20 civilnih oseb, 30 ranje-
nih, 46 poslopij je popolnoma porušenih,
600 lahko poškodovanih. Včeraj so Itali-
jani zopet vrgli nekaj sto težkih bomb v
mesto.

Na Dobrdoški visoki planoti se je
posrečilo sovražniku, da je začasno našo
bojno črto južnozahodno od gore Sv. Mi-
haela do zahodnega roba Sv. Martina po-
lislil nazaj. Ponočni napad ogrskih in ko-
roških čet je pa prvotno postojanko po-
polnoma zopet spravil v našo posest.

Več naskokov Italijanov vzhodno od
Sela je trčilo na štajerski pešpolk grof
Beck št. 47, ki je trdno obdržal svoje po-
stojanke dvakrat s streljanjem, tretjič pa
v ročnem metazu.

Severno od goriškega območja so se
ponovili običajni sunki sovražnika z na-
vadnim neuspehom.

Na Arsiero sta metala dva naša letal-
ca bombe.

Zadnje čase skušajo splošno pristopna
častniška poročila italijanskega vrhov-
nega vodstva veliko pripovedovati o uspe-
hih, kar vzbuja pozornost. Z ožrom na to
bodi danes, pol leta po napovedi vojske
našega nekdanjega zaveznika, z vso jas-
nostjo pribito, da začetkom vojske izbra-
no obrambno bojno črto povsod, ob Soči
zdaž je v četrti bitki, zmagovito držimo.
Od začetka bojev na južnozahodu se ni
mogel sovražnik niti približati tistim toč-
kam, ki jih je upal doseči s prvim nava-
lom. Pač pa ga je veljala vojska na mrtvih
in ranjenih že pol milijona mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

× × ×

Zakaj strelja Italijan na Gorico.

Slovenski vojak nam piše:
Človek se vpraša, zakaj je Italijan to
storil. Odgovor je kratek in resničen. To
je storil zato, ker ne more v mesto, to je
storil iz zelene jeze, to je storil iz gole
hudobije in namenoma, da bi pobil nedolž-
no civilno prebivalstvo, ki je na vojski ravn-
no toliko krivo, kakor recimo nedolžna ov-
čica. A ne samo kroglice iz topov so prile-
tele v mesto, ampak tudi kroglice iz pušk
so rožljale po strehah tako, kakor bi sv.
Miklavž pridnim otrokom orehe sipal.

A še nek drug vzrok je bil, da so Lahi
to hudodelstvo uprizorili. Italijanski ujet-
niki so pripovedovali, da do 11. novembra
morajo za vsako ceno priti v Gorico, kajti
ta dan je rojstni dan malega Emanuela in
italijanska vojska je hotela Emanuela ča-
stitati ta dan s tem, da mu prinese poro-
čilo, da se njegova vojska nahaja že v Go-
rici. In ker se to ni posrečilo, so iz gole
jeze obstreljevali Gorico.

Oj, Kalvarija, ti naša braniteljica, ti bi
znala in boš znala povedati, koliko itali-
janske krvi si že popila! Brutalni Italijan
hoče preko tebe v Gorico, našo lepo
solnčno Gorico, po kateri hrepeni kakor
žejni jeleja po šudenčnici. Ker te pa ne mo-
re dobiti v svoje roke, cele, nepoškodova-
ne, hoče te pokončati, porušiti, ugonobiti;
zažgati. A nesramnemu italijanskemu ro-
paru povemo: Rajše naj se naša lepa Go-
rica spremeni v prah in pepel, raje naj jo
pokonča ogenj in žveplo iz italijanskih to-
pov, a njegova ne bo! To mu prisežamo.

S tem pa, da je nesramni Italijan po-
rušil nekaj hiš v mestu, je pokazal svojo
naiskrajnjo podlost. Preklinja ga vse od
kraja. Tudi goriški Italijani poštenega miš-
ljenja strastno sovražijo izdajico kalabreza,
ki jim pokončuje in uničuje njih dolgoletni
trud, njih domove in družine.

Gorica trpi, Gorica je gorela, Gorica
je hudo poškodovana, in Italijan ima na
svoji grešni vesti zopet eno grozodejstvo
več. Tisoče poštenih goriških meščanov je
te dni trepetelo v podzemeljskih kletih,
50 civilnih goriških meščanov je te dni vre-
lilo svojo nedolžno kri, 50 civilnih oseb je
umoril italijanski ogenj. Le naj nesramni iz-
dajica nadaljuje to tolovajstvo in bar-
barsko početje. A naj ve, da svojega na-

mena ne doseže, pa tudi, če se na glavo
postavi. Da, če hoče, Gorico lahko uniči,
zažge, a s tem pokonča tudi samega sebe.
Maščevanje nedolžno prelite krvi civilnih
prebivalcev mesta Gorice upije do neba.
In maščevanje ne bo izostalo. Pride dan
plačila in dan sodbe, ki bo grozen za Ita-
lijane.

Gorica pa — cela ali porušena ali za-
žgana — je bila, je in ostane naša, avstrij-
ska. — ič.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 24. novembra. (K. u.) Iz vojne-
ga tiskovnega stana:

21. novembra. Včeraj je doseglo
naše orožje na bojni črti ob Soči in poseb-
no na višinah severozahodno od Gorice
znatne uspehe. Akcija se je pričela ponoči
in sicer tako, da smo napravili številne
vrzeli v nasproti ležeče močne, v več zapo-
rednih vrstah ležeče sovražne utrdbe. Ob
jutranjem svitu je podpirana po artiljeriji
napadla naša pehota vas Oslavje in višine
severovzhodno in jugozahodno od Passa a
Cavallo (?) in ceste, ki vodi iz Števerjana
v Gorico. Sovražnik se je najtrdovratnejše
branil, a je moral končno vsled sile našega
napada omajan z begom izprazniti prostor
in nam je prepustil z mrličmi napolnjene strel-
ske jarke kakor tudi 459 ujetnikov, med
njimi veliko častnikov. Pozneši luti proti-
napadi, med katerimi je kričal sovražnik
včasih »Savoya«, da premoti naše, so bili
odbiti vsi z neomajljivo vztrajnostjo. Tudi
na višinah Podgore in Kalvarije smo pro-
drli z občudovanja vrednim nastopom med
divljanjem ognja sovražne artiljerije še v
dve vrsti strelskih jarkov in smo skoraj do-
segli črto na vrhu. Na Kraški visoki pla-
noti smo nad črto prodirali ob severnem ro-
bu gore sv. Mihaela in jugozahodno od sv.
Martina, podili smo sovražnika iz enega
strelskega jarka v drugi in smo 173 sovra-
žnikov ujeli. Sovražna letala so vrgla včeraj
nekaj bomb na Schio, lahko ranjenih je bi-
lo osem vojakov. Lastno letalno brodogve
je ponovilo kljub hudemu viharju napad
na letališče pri Ajševici in je vrglo nad
100 granat. Letala so se vrnila nepoškodo-
vana.

× × ×

Gorica še ne bo padla.

Lučano. Italijanski vojaški kritiki sva-
re, naj se ne upa pretirano na padec Go-
rice. Mesto se more vzeti šele, če se posreči,
da se vržejo avstrijske čete popolnoma na
levi breg Soče, kar je pa odvisno od vre-
mena in od tisočih drugih slučajev.

Naši topničarji v bitki pri Gorici.

Dunaj. Iz vojnega častniškega sta-
na se poroča:
Zelo važna naloga je poverjena v bit-

ki pri Gorici na obeh straneh topničarjem.
Jasno se je pokazalo, da so veliko premoč
italijanske artiljerije vzravnale sijajne last-
nosti naše po številu slabše artiljerije.
Nek visoki artiljerijski častnik je o tem po-
ložaju izjavil: Na tej bojni črti razpolagajo
Italijani z večjim številom topov kakor mi.
Znano nam je, da se je udeležilo zadnje bit-
ke ob Soči 1500 italijanskih topov. Zadnji
bobneči ogenj je trajal 56 ur. V tem času
in med posameznimi brezuspešnimi napa-
di pehote je italijanska artiljerija izstrelila
pol milijona krogelj na naše postojanke. Iz
tega lahko sklepamo na moralno odporno
silo naše pehote. Naša artiljerija je v pri-
meri z laško v toliko na boljšem, ker je
predvsem izkušena v vojski. Tudi v seda-
nji vojski je dokazala, da se zna izredno
prilagoditi vsem novim razmeram, ne drži
se nobene šablone; naše skupine so natanč-
no prilagodene razmeram vsakokratnega
bojišča. Predpogoj uspeha je seveda dober
častniški zbor, s katerim, hvala Bogu, raz-
polagamo. A tudi naši rezervni častniki so
brez izjeme dokazali najboljšo vojskine
lastnosti. V nekem slučaju je prevzel celo
neki rezervni častnik poveljstvo neke čisto
težavne baterije in je sijajno rešil neko zelo
težavno nalogo. V boju z Italijansko arti-
ljerijo se nam je skoro vselej posrečilo, da
smo našli sovražne baterije, kar se naše-
mu sovražniku večkrat ni posrečilo. Pred-
vsem se pa borimo s pehoto. Italijanska ar-
tiljerija obstreljuje predvsem naše strelske
jarke in črte naših rojev.

Lah se bije zdaj le še, ker se mora biti.

V mrtvaških naznanilih padlih laških
častnikov in vojakov se kaže, kako se na-
vdušenje menia na Laškem. Začetkom voj-
ske so padali ljudje »za večjo litljo«, po-
zneje »za narodno osvoboditev«, še pozne-
je »za obrambo domovine« in danes le še
»kot žrtve dolžnosti«.

Naši vojni ujetniki v Italiji.

Rimska »Tribuna« prinaša razgovor
s španskim poslanikom, ki je obiskal av-
strijske vojne ujetnike v zgornji Italiji. Po-
slanik je povsod videl, da se laške oblasti
trudijo, da ravnajo z ujetniki z vso obzir-
nostjo. Gmotni položaj naših ujetnikov se
lahko označi tako, da se z njimi ravno ta-
ko ravna kakor z laškimi vojaki. Poslanik
je obiskal tudi mnogo ranjenih in bolnih
ujetnikov po bolnišnicah. Tudi za te se
skrbj kakor za laške vojake. Poslanik ob-
išče v kratkem ujetnike v južni Italiji in
po otokih.

Italijanski porazi v Tripolisu.

Carigrad. »Ikdam« poroča: Italijani so
bili že ponovno v Tripolisu težko poraže-
ni. Vstali so napadli ozemlje Fizan. Zase-
denih je več krajev. Pri Fizanu so zaple-
nili vstali 5 topov in 7 strojnic, v nadaljnjih
bojih 17 topov in 3 strojnice. Iz Tripolisa

LISTEK.

Kako je ljubljansk mešan uše. Sr. om.

Bog Slovenca ne zapusti, če ima le
dežnik, pravi star naš pregovor, malo po
domače sicer, a ne brez pomena, zakaj
dežnik je v zavetje pred slabim vremenom
pa tudi v obrambo, če je treba, in kdor je
pravi Kranjc, ne gre brez dežnika nika-
mor, pa ne pride v zadrego.

Seveda pregovor nima v mislih toliko
pravega dežnika, kakor v prenešenem po-
menu svojstva: previdnost, zvitost in pre-
brisanost, ki spremljajo naše ljube deže-
lane po vseh potih. In kdor je dobro ob-
orožen s tem duševnim dežnikom, tudi ne
pride izlepa v zadrego, pa najsi se mu vča-
sah kisa godi.

Naš dični someščan gospod Olup, ki
je bil ujet tam doli v sovražni nam Srbiji,
pa jo je lepega dne meni nič tebi nič od-
kuril iz ujetništva, je dokazal v polni meri,
da je še vedno resničen kranjski pregovor.
Pravega pravčatega dežnika sicer ni imel
seboj; čemu naj mu rabi v vojni, kjer ga
samo Cadojna ume rabiti, a da je kaka
kisa Jera, pa bi danes še ne gledal bele
Ljubljane in kdo ve, kdaj zopet poslušal
ljubljske zvonove. Pogum, previdnost in
prebrisanost pa so mu dale doživeti pred

časom to srečo in razveseliti obitelj, pri-
jatelje in znance z nenadnim prihodom.

Toda naj pripoveduje sam!

Ko sem ob začetku vojne oblekel zo-
pet vojaško suknjo, o kateri si nisem mi-
slil, da me bo le doletela še kdaj, mi ni
bilo nič kaj prijazno pri duši. Vojna je le
vojna in kadar je oblačiti vojaško suknjo
za odhod v vojno, je vendar nekoliko dru-
gače, kakor za odhod na nekaj dnevi ma-
never.

Vlak nas je odpeljal in med omamlji-
vim trščem, petjem in vriskanjem tovari-
šev sem počasi zopet dobil notranjo mir-
nost. Kar je, je, sem mislil, predručati
ne morem ni jaz ni drugi, da se ne vrnem
več, tudi nikjer ne stoji zarisan. Saj ne
zadene vsaka kroglica; vse je v božjih ro-
kah, Bog pa Slovenca ne zapusti.

Pogledal sem zadnjic v smeri proti
Ljubljani, pomahal z roko; pa zdravi in do
svidenja!

Najprej smo se peljali v solnčno Go-
riško, se ustavili v Kanalu in še nekaterih
drugih krajih, počasi v nekaj tednih smo
prišli v Bosno, kjer smo se spoprijeli s
Srbi.

Borbe vam ne bom opisoval; saj ve-
ste, kaj se je godilo doli, vi bolje nego jaz,
zakaj častniki so vam gotovo prinašali ob-
širnih vesti z bojišč, dočim mi nismo znali
drugač, kar smo sami doživeli vsak dan
sproti. Le toliko vam povem, da ko so

nam jele brniti kroglice prvič okolo ušes,
se nam ta godba ni zdelá prav nič prijaz-
na. A naposled smo se privadili; zlasti
smo se prepričali kmau, da ni nevarna
kroglica, katero kdo sliši, ker ta brenči da-
lje. Nevarna bi utegnila biti taka, ki se ne
sliši, ker udari prej, nego se more čuti
brenčanje.

Jaz sem bil nekoliko v ozadju, ker
sem bil pri sanitetnem oddelku, vendar
zame in moje tovariše ter zdravnika ni
bila nevarnost nič manjša kot za bojevni-
ke, zakaj često se je vsula preko nas tako
gosta ploha krogelj, kakor na bojevnike,
in je bila tem nevarnejša nam, ki se nismo
mogli toliko kriti kot oni. Odnášali smo
ranjence često v hudem metežu.

Tako hudega dne pa vendar še nisem
doživel, kot je bil oni, ko sem bil ranjen.

Naše sanitetno krdelce se je potiskalo
za bojevnike, a preko nas se je usipalo to-
liko krogelj, da se je čulo, kakor bi bila šla
toča. Celó zdravnik je majal z glavo, tudi
on ni doživel dotlej še enakega. Zlasti
strelni stroji kose grozovito.

Zdajci sem začutil v spodnjem hrbtu
udarec. Kakor bi me bil kdo nažgal s ka-
menom, tako mi je bilo, kratka, ostrá bo-
lečina, pa nič drugega. Skoro nato sem
začutil drezanje od desnega boka gor proti
rami in desnica mi je omahnila nemudoma
kot brezčutna.

»Imam jo,« sem dejal pri sebi in po-

novil tudi zdravniku: »Imam jo!«

Prišlo mi je vroče, več radi tega, ker
nisem vedel, kako jo imam, kakor od res-
ne bolečine. »Prav zares in nenadno
smrtna menda ni,« sem ugibal dalje, »za-
kaj saj sem še živ,« sem se potolažil čisto
neoporečno. »Tudi noge so še korenjak,
torej ne pojde baš za kožo!«

Zdravnik bi me bil rad pregledal in
obvezal, a ploha krogelj ni jenjala prav
nič; tako sem moral potrpeti.

V nogah se mi je pojavila utrujenost,
desnica mi je visela nizdolu nerabna, ko
smo prišli v nekako zatišje ob grmičju bli-
zu cesti v Rudnik, smo se ustavili. Tu me
je pregledal zdravnik in našel, da je uda-
rila kroglica v bok, izšla pod kožo v prsni
in se mi zapčila v gornjo desno laket.

Obležali smo tam, a čudno, vojni šum
se je oddaljal in kroglice niso udarjale več
v bližini okoli. Zdajci se je pojavila pri
nas tolpa srbskih četašev in zajeli so nas.

Nič všeč nam ni bilo, a kaj smo hoteli?
Ali naj mislimo na odpor; malo nas je in
izvečine vsi ranjeni, kaj bi opravili? Zato
smo molčali; kar bo, pa bo!

Četaši so nam najprej obrnili žepe.
Kar je bilo okroglega v njih, so nam po-
brali, pobrali ure, prstane, vse, kar je
imelo količkaj vrednosti.

Meni so vzeli tudi odejo in ko sem
prosil, naj mi jo puste, ker sem ranjen, mi
je ugovarjal Srb:

v Terheno poslane pomožne čete so odbili. Italijanske izgube osobito na častnikih so velike.

Z avstro-ogrsko armado ob Soči.

Po poročilu ameriškega vojnega poročevalca:

Podgora in Dobrdob imenujejo peklo in ne brez poudarka. Le beseda peklo primeroma oznanja to, kar se godi tu. Četrta bitka se razločuje od tretje v tem, da je italijanski vrhovni poveljnik osredotočil topot večji del svojih 1500 topov in vso silo svoje vojske na Dobrdob in goriške višine, torej na fronto ne več kot šestnajst do devetnajst kilometrov dolgo.

V blatnih nižinah ob Soči se bore avstro-ogrski čete prvih vrst v jarkih, v katerih sega voda in blato včasih do bokov, na višjih ozadjih so jarki in kritja izvrtani v skalo in vsi so ob hudem dežu skoro hudoourniki. Na to zmes kamenja, blata in vode pošiljajo laške težke baterije, med njimi 30 cm, 35 cm in 38 cm možnarji in ladijski topovi točo granat in šrapnelov, ki izpreminjajo v vulkane prostore, kamor udarijo. Junaštvo in vztrajnost naših čet je neverjetna. Nemških častnikov in čet še nisem opazil doslej. Sicer imajo Avstrijci in Ogrji pripisati le sebi, ako ne priznavajo v Ameriki zadosti junaštva, požrtvovalnosti in sodelovanja pri zmagah centralnih sil. Čeprav traja vojna z Italijo že šest mesecev, sem prvi tuji časnikar, ki smem na soško fronto.

Pomen, ki ga ima avstro-ogrski in italijanski konflikt za svetovno vojno in posledice, ki bi nastale za osrednje sile, ako bi se posrečilo Cadorni, da bi predrl avstro-ogrsko fronto in vzel Gorico in Trst, se splošno pretiravajo. Italijanska ofenziva ob Soči je ne toliko strateška kakor politički podobna poskusom Rusov, da bi bili predrl preko Karpatov. Kakor je pomagal takrat Borojevič braniti Karpate proti Rusom, tako vzdržuje tudi soško progo z nadvojvodo Jožefom, fcm. Wurmom in drugimi generali pod njegovim poveljstvom.

Ako bi bil imel Cadorna pri eni prejšnjih ofenziv kakih uspehov, tako bi bilo politično in moralno razpoloženje v Italiji ogromno, celo v Avstro-Ogrski ne bi bil izostal moralničen mučen vtis, ki bi bil morda pokazal potrebo, da bi se bile pritegnile čete od ruske in srbske fronte, kar bi bilo zornet tu napravilo počasnejše delovanje in bi morda ne bilo brez volje na splošni položaj. Dočim avstro-ogrski čete v Srbiji in Južni Rusiji prodirajo ofenzivno, mora general Borojevič ob Soči odbiti dan na dan grozovite napade italijanske.

Glavni ključ do avstro-ogrskih postojank so dobrdobske višine, ki se vzpenjajo nad soško dolino 325 do 650 čevljev visoko in imajo več posameznih vrhov. Pa ključ do polkrožnih višin pogorja ter tudi do Gorice je predvsem hrib Sv. Mihaela, dolg hrbet s tremi grbami, katerih najvišja meri nad 900 čevljev. Italijani so se ustanovili ob robu dobrdobskih višin, ponekod so raztegnili tudi svoje jarke še malo dalje, a le za strahno ceno. Na drugih točkah niso dosegli sploh nobenega uspeha in nimajo pokazati napredka. Po pobočjih hribov Sv. Mihaela, Podgore in Sabotina so obupni boji, zakaj da bi prodrli Lahi tam, bi pomenilo to izgubo Gorice. Zadnje dni se je zaletel Cadorna zlasti na vrhove Sv. Mihaela, katerega bi menda rad osvojil za vsako ceno. Kakor pri sloviti sladkorni tvornici Souchez na francoski fronti, tako so tudi jarki pri Sv. Mihaelu večkrat menjali lastnike. Tudi danes so se borili strahovito. Južno zahadni vrh Sv. Mihaela se imenuje sedaj mrliški vrh in sicer radi gora mrličev laških, ki so jih našli pred av-

stro-ogorskimi jarki. Toča laških razstrelav razmetava dele teh trupel na vse strani, in ta pogled je tako strašen, da si ga ni mogoče predstaviti v domišljiji. Nadvojvoda Jožef meni število nepokopanih sovražnikov pred fronto svojega kora na več nego deset tisoč.

Taktično dobrdobska planota niti ni pripravna za brambo. Prvotno tudi niso nameravali, da bi se ustavili tam Italijanom, ker radi manjše prikladnosti postojanka ni bila zadostno pripravljena. A ker so Italijane odbili tam prvič in se je pokazalo, da se ozemlje more braniti, je prišel ukaz, da se obdrži in odteje so jo držali.

Ker se razteza planota kot trak v podobi rolnikova ali polepse, lahko zaigrabijo Italijani s svojim izvrstnim topništvom avstro-ogrsko črto v fronti in od zadaj s težkimi baterijami, postavljenimi pri Tržiču, pošiljajo za hrbet avstro-ogorskih postojank, obrnjenih proti severu, točo razstrelav, takisto s svojimi topovi, postavljenimi za višinami zapadno Podgori, prijemljejo za hrbtom postojanke avstro-ogorske, ki so obrnjene proti jugozapadu.

Branitelj dobrdobske planote je nadvojvoda Jožef, ki se je proslavil že v Karpatih kot branitelj Dukla prelaza. Najbrž so mu odločili najkritičnejšo točko v srbski fronti v brambo radi odličnih svojstev voditeljskih, ki jih je dokazal v onih kritičnih dneh.

Imel sem priliko, da sem govoril z njim.

»Dukla prelaz,« je rekel, »je bilo strahovito delo. A naloga tukaj ni manj resna. Več mesecev se moramo boriti tu proti veliki premoči in v zadnjih tednih tudi proti strašnemu vremenu.«

»Kako se bore Lahi?«

»Izpočetka so se obotavljali nekoliko, a sedaj se bore vrolo; dan za dnevom vrleje. Napadajo z vneto, naval njihovega pritiska je celo mnogo silnejši, kot so bili napadi ruski. A odbivši prvi naval, jih pritiskamo nazaj nazaj, dočim se Rusi niso obračali nazaj temveč počasi a vztrajno prodirali, dokler jih nismo postreljali. Impulzivni temperament Italijanov se kaže tudi pri brenju, če ne doseže uspeha takoj, zdi se mu vse izgubljeno. Ali je res, da je vztrajne borenje zadnjih dni po poročilih vjetnikov povzročilo to, da so za njihovimi četami stali karabinjerji in streljali na omahujoče in bežeče, ne vem; sploh ne verujem mnogo vjetnikom. Italijanske čete so vedno sveže, kadar naskakujejo. One čete, ki so že naskočile, a so bile odbite, dobe za fronto dolg nočitek. No, Cadorna, ki ima trikrat toliko čet kot jez, si lahko privoščiti to potratu, jaz si ne morem.«

Nadvojvoda Jožef je govoril o laških tonničarjih z občudovanjem. Imajo 1500 tonov, med njimi 150 največjega kalibra. Marsikateri dan postrele 70.000 krogel.

»Toliko je Cadorna izpremenil taktiko, da je napade posebno topničarske obrnil na dobrdobske postojanke.«

C. in kr. visokost mi je dovolil, da si ogledam nekatere postojanke pri Sv. Mihaelu.

Nekatere kraje sem našel zgrnjene z mrličmi, že gnijajočimi, da se je razširjal grozovit smrad. V skalo izdolbenih votlinah smo našli lazarete, v katerih hranijo podnevi ranjence, da jih spravijo ponoči v ozadje. V takih votlinah leže tudi rezerve, s katerimi o potrebi krepe prve vrste. Celo v temi se je videlo, da je bilo sleme na več krajih tako preluknjano in raztrgano, kakor bi bil obril čeri z orjaško britvo.

Ponekod so si sovražni jarki do 100 metrov blizu. Navzlic dežju se čujejo včasih v temi strel iz pušk in ragljanje strelnih strojev. Pogostoma strelja tako nerovni Italijan, ne da bi videl kak cilj. Strel-

ski jarki pri Šmihelu in Sv. Martinu so drugačni nego kjersibodi drugod. Ponekod so izvrtani in izklesani iz skal in v sovražnem ognju so morali izvršiti to nevarno delo. Polaganje min kakor na zapadni fronti, je tu izredno težavno in brez vrta nemogoče. Jarki so dostikrat zelo plitvi in zavrovani tako, da je nad robom naloženo kamenje. Ima sicer naprava to slabost, da lahko sovražna krogla zadene ta zid in vsak kamen lahko ubije človeka v jarku. Skalovita tla tudi zelo obtežujejo prelaganje strelskih jarkov v osprede. Italijani si pomagajo s peščenimi vrečami in prodirajo v njihovem varstvu, dočim napravijo ponoči iz njih zid. Radi granitnega kamnja pa kritja niso tako udobna, kakor je to navadno na zapadni fronti.

Druga posebnost dobrdobske planote in soške fronte sploh je, da razstrelji učinkujejo tu mnogo strahoviteje. Drugod krogla v mehkejših tleh izvrtajo jamo. Tu pa udari na skalovje in pok je ob udarcu kovine na kamen grozovit, dočim pride takoj za njim ploha drobecv in kamenih šiber, dostikrat tako velikih, da stlačijo človeka ali ga vržejo delež z mesta. Učinek kamenjenih šiber je v resnici mnogo nevarnejši kot krogelskih drobecv. Dočim le-ti samo trgačo in se zarijejo, zdrobi skalna šibra meso in kosti. Vojaški zdravniki pripovedujejo, da so najhujše take rane; često zdrobi in raztrga tak sklan drobec vsa prsa.

Težki italijanski možnarji pri Tržiču in za višinami južnozahadno Podgori ter stotine malih topov v nižinah onstran Soče, ki streljajo krogle od 10 do 38 cm kalibra, napolnile so ozračje nad Sv. Mihaelom s tako nloho krogel, drobecv kovinastih in skalnih, da je lahko rmeti, ako imenujejo reklo ta kraj. In res je občudovanja vredno, da drže nadvojvode čete planoto pred sovražnikom, ki je tudi hraber in po številu dosti v premoči. Ni čuda, da je nadvojvoda napram meni hvalil hrabrost, vztrajnost svojih krdel.

Ko se je zaznal dan, je nastopila no dežju gosta megla. Ogenj iz topov je potihnil, a ragljanje strelnih pušk in prasketanje nehotnih pušk je izdajalo, da so se borili srdito. Pri kosilu, ki je skupno z vsemi častniki, mi je pravil nadvojvoda, da so napadli Lahi Sv. Mihael dvakrat brez uspeha. pri tretjem napadu pa privojevali en jarek, za kateri se vrši sedaj protinapad. Vojskoda je jedel hlastno nekaj grizljive in odhitel v svojo delavnico, kamor mu je brzojav in telefon prinašal poročila.

Soška fronta ima še drugo posebnost, ona namreč da videti, kaj se godi v bojni črti. Skoro po vseh drugih bojnih črtah ni videti ničesar. Tu pa se predleđa ozemlje lahko mnogo kilometrov daleč. Dve uri sem danes opazoval bitko. Južno se je blestelo morje, severno sta stala Podgora z Gorico in Sv. Mihael tik pred menoj. Pozno popoldne se je posrečilo četam nadvojvodovim, da so Italijane vrgli iz jarkov, ki so jih bili zleteli opoldne.

Na soški fronti vlada heroizem, ki ga ne prekašajo nikjer. A tudi Avstrijci in Ogrji govore o hrabrosti sovražnikov, ki jo dokazuje s tisočermi mrličmi.

Naziranje pa, da avstro-ogrski in italijanska vojna nima pomena, je napačno. To dokazuje junaška borba na tej fronti. Ne priznava se dosti, kar tu dosega Avstro-Ogrska in v očistem grozovitim napotom in odporom, ki jih napravljajo Cadorni čete nasprotnihove, celo njegova vremen-ska poročila niso več tako smejna.

Izprehod po bitki ob Soči.

(S Krasa.)

Dolgo časa je divjalo morilno borenje. Ležali smo zdaj v strelskih jarkih, zdaj zo-

pet za nekaj dni počivali v rezervi, da znova zamenimo prednje vrste ali izvršimo kak protinapad. Polagoma pa je vojni šum ponehal, sovražna artiljerija je izgubila svojo prvotno moč, le proti posameznim, ozkim oddelkom se je tupatam povspela še do »bojnajočega« ognja, ki je trajal po več ur. Toda infanterijski napadi, ki so temu napadu naših odsekov sledili, so bili vedno slabši, vedno plašnejši. Je pač tako, da je treba boljših živcev nego so italijanske pehote, če hočejo juršati na postojanko, ki je sedaj že v tretji bitki pokazala, da je nepremagljiva. Na Kraškem svetu, posutem z nešteti mrličmi, žrtvami brezplodnih naskokov, v uničujočem ognju neomajnih branilcev, njih strelnih pušk in brzostrelnih topov juršanje ni tako lahka reč, čeprav se je sovražniku morda mnogokrat zazdelo: zdaj se mora posrečiti. Saj je sovražnik upregel v ta posel še preveč lahke in posebno težke artiljerije, izključno izborne topove, od najlažjega, ki se ga rabi v bližinskem boju v rojnih vrstah, do najtežjih obleganih, mornariških in obalnih topov in francoskih težkih možnarjev, ki bi naj izvrševali nalogo naših 305 centimetarskih havbic. Italijani se znajo tega orožja artiljeristično izbornu posluževati in so razpolagali, posebno ob pričetku bitke, z bogatimi zalogami municije. Ne smemo se torej čuditi, če se jim je posrečilo, da so na krajih, kjer so svoj ogenj združili, naše zaklone razbili, da jih ni bilo več spoznati, na mnogih mestih je ostal samo smotin, da so bili. To so Italijani pač videli, in to jih je menda opetovano tudi zanimalo, da so poizkusili z novimi napadi. Motili so se pa glede živcev naših branilcev. Če so bila naša kritja še tako razdrta — kadar je hotela italijanska pehota prodirati, da bi zasedla sipine kamnja in zemlje, ki jih deloma ni bilo več spoznati — vedno je našla, da so zasedena, da leže v njih branilci, ki so z uničujočim, dobro namerjenim ognjem Lahe počili, da je avstrijski strelski jarek, čeprav je docela razbit in razstreljen, še vedno avstrijska last, do katere nikdar ne morejo. Padel je pa mrak na zemljo, ki je sovražniku omogočil, da je svoje preplašene, utrjene in izkravljene naskočne kolone nadomestil s svežimi četami. Toda noč je zakrila tudi mrljivo delovanje branilcev. Ko je napolnil dan, so stali Lahi pred novimi, popravljenimi zakloni — — — morali so torej svoj trud znova pričeti, če jim ni kazalo boljše, da poizkusijo svojo srečo drugod.

Tako smo prišli v tabor za retabliranje. Strašen naliv nam je bivanje v poskodovanih postojankah zadnje dni oteževal. Kakor raj so se nam torej zdele suhe barake, v katerih smo si mogli po tolikih nočeh brez spanja, po tolikih dneh najvišjega napanjanja živcev brezskrbno odpočiti in vendar enkrat uživati že dolgo zaželjeno spanje. Ko si pa zadostil zahtevam narave, tudi v taboru ne našdeš miru. Južno sonce, ki nas je prihodnje jutro vzbudilo, je privabilo vojnike ven iz njihovih lukenj, in kmalu je bilo taborišče podobno mravljišču: telo in uniformo, orožje in opremo je treba očistiti, tupatam kaj popraviti, zakrpati, postaviti v porabno stanje, in naša stanišča, o katerih smo še včeraj mislili, da so pravi raj, se nam danes zde premešane, premalo lepa in neudobna. Takoj se loti stotina rok, da jih razširi, izboljša, olepša. Tudi častniki dobimo še prekmalu dosti dela: pregledati je število moštva, izravnati, znova prideliti, pripravljene kolone, ki so nas v taboru že čakale, razdeliti, in sto in sto drugih manjših reči notranje službe, pred vsem pa napoved najhujših junakov, ki jih ima še jutri korni poveljnik osebno odlikovati, in odpravljanje onih,

»Pa što će tebi odjelo, dobit češ odjelo več u špitalu!«

Plašč pa so mi pustili.

Odginali so nas potem do postaje Sredecne, a tudi ponesli, ako kdo ni mogel hoditi sam. Vobče nam razven tega, da so nam pouzmali vse, kar je bilo kaj vredno, niso prizadeli hudega.

S postaje Sredecne so nas premestili v Čačak. Tu smo ostali v bolnišnici teden dni, potem so nas prepeljali z vlakom v Kruševac. Naš zdravnik, takisto ujet, je bil vedno z nami.

Dne 5. decembra sem prišel v ujetništvo, teden dni sem bil na potu v Kruševac, in tu sem bil v bolnišnici sedem tednov. Rana se mi je bila v tem pozdravila, krogla pripotovala do notranjega prebokna na komolcu, in tu sem jo prinesel seboj.

Ko sem ozdravel, to je od meseca februarja do Velike noči, sem bil bolniški strežnik. Tedaj sem sklenil v notranjosti, da jo pobrišem pri prvi priliki. Kako, nisem vedel, a se bo že našlo. Pred vsem je bilo t. eba biti oprezen in nem, nem. Živ krst ne bi bil spravil iz mene skrivnih misli in naklepov. Nasprotno, niti prisojal mi ne bi bil nihče, da mi rojijo po glavi take namere. Saj sem se kazal nad vse zadovoljivega s svojo usodo. Ponavljal sem vsakomur, kdor me je hotel poslušati, kako mi je pogodu, da je zame stvar pri kraju. Na tistem pa sem si preskrbel vso po-

trebno srbsko vojaško opravo in jo skrbno skrilal nepoklicanim očem.

Ker so se vsi zanesli name, ni nihče iztikal dosti okoli mene.

Pa imel sem smolo: o Veliki noči se me je lotil pegasti legar. Naše bolnišnice niso bila kaj prida urejene, mrčesa je bilo v izobilju, po deželi je nastala epidemija. Pravili so, da je nad 20.000 naših umrlo v Srbiji za to boleznijo. Ali je res ali ne, ne vem, toliko pa je gotovo, da marsikdo leži pokopan v srbski zemlji, za kojega se ne ve in ne bode vedelo nikoli, kje je njegov grob.

Jaz sem se boril s to bolestjo pet tednov, a moja krepka narava jo je premagala in okrevaj sem popočinoma.

Po zavzetju Valjeva se je preselila v Kruševac takozvana drinjska bolnišnica. V le-to sem prišel sedaj za strežnika, a ko se je kasneje zopet vrnila tja, me niso pustili v Valjevo, ker je to mesto preblizu naši meji.

Oddelili so me vojaškemu oddelku kot nekakega ordonanca, a prosil sem se nazaj v bolnišnico in pridelili so me za strežnika v rezervni vojni bolnišnici v Kruševcu, v kateri sem ostal do zadnjega.

Tu sem zopet delal načrte za beg. A različne novice so prihajale do nas. Čulo se je o novi naši ofenzivi, o prodiranju naših in nemških čet, o preselitvi bolnišnic iz Kruševca, o izpraznjenju mesta, o raz-

ličnih takih stvarih, ki so bile voda na moj mlin.

Pripravil sem se, da se prikrijem in počakam v Kruševcu naših čet. Teško sem čakal, kdaj bodo odšli Srbi iz mesta.

Naposled je prišel težko pričakovani dan. Pripravili so se na odhod in odgnali seboj tudi naše ujetnike.

A mene ne; jaz sem tičal, dobro skrit v slami, v velikem zaboji. Kamen se mi je odvalil, ko je potihnilo krog mene, a sem tudi čakal težko tega hipa, zakaj neznan-sko vroče in tesno je bilo v zaboji.

Oprezno sem zlezal na dan in prilezel — v roke srbskim črnovojnikom, ki so — bes jih lopil — pobirali zadnje srbske ostanke po Kruševcu.

Nič ni pomagalo, pobasali so me in me odgnali v Kuršumljo, kjer so me oddali drugim četam. A le-te so bile trudne, malo so pazile name.

Takoj prvo noč sem oblekel srbske hlače, ki sem jih nosil na sebi, ovil noge po njihovem načinu, dejal pri sebi, ali danes ali nikoli, poveznal na glavo srbsko kapo in hajd! Bog in sreča junaška!

Obrnil sem se malomarno zopet proti Kruševcu, odkoder je prihajala različna mešanica: meščani, kmetje, vozovi, živina, vojaški in civilni, vse od kraja. Zame se ni zmenil nihče, srbska obleka me je kazala srbskega vojaka, da sem imel avstrijski plašč, ni motilo nikogar; pol srbske vojske

je nosilo avstrijske plašče, ki so jih bili pobrali mrtvecem, ranjencem in ujetnikom.

Srečno in nemoteno sem prišel blizu Kruševca, ko sta me srečala dva srbska častnika. Vroče mi je bilo v tem hipu, a pogum veljal!

»Olup, pogum! Če pojde, rojdej, če ne pa...« sem se bodril v mislih.

Častnika sta me res ustavila.

»Čuješ, od koje pukovnije jesi?« me je vprašal eden.

V dolgih mesecih sem se bil naučil srbski dosti dobro.

»Od dvanajste, gospodine!« sem se odrezal. Številko na kapi, ki bi me bila lahko postavila na laš, sem bil za vsak slučaj odtrgal že pred tedni.

»I gde se naša sad dvanajsta pukovnija?« je poizvedoval dalje.

»Brzo onamo u prvom selu kod žume,« sem jima dejal. Gozd se je pač videl, a sela bogme nista videla ne onadva, ne jaz niko, da bi bil dvanajsti polk v njem.

»Jeli će biti daleko jošte?« se je zanimal.

»Neće, dvaeset časaka prišćno.«

Salutiral sem, da bi odšel svojim po-

tem.

»Čuješ; i kuda ideš?« me je zdojci na govoril drugi častnik. Zadržalo je po meni.

»Idem po duhana, u selu ga nima vi-

še,« sem riskiral poslednjo laž in salutira-

ki pridejo za štirinajstdnevni dopust na vrsto.

Zdaj moreš po tolikih dneh svojim dragim s kratkimi besedami naznaniti, da si srečno ušel vsaki nevarnosti, moreš pisati, ki si jih med tem časom prejel, še enkrat pazljivo prebrati in se orientirati o dogodkih na svetu, ki segajo preko Dobrodoške planote. Kajti v rojno vrsto so dospeli le najvažnejši posamni klici. Zdaj moreš uživati kratko, navidezno svobodo — sam si! Tabor je nekje v globini. Naravno je torej, da hočeš »svobodo« uživati tam, kjer se je človek najbolj zaveda, in napotiš se v kreber. Presenečen si, ko si došel na višavo, od mogočne, prelepe slike, ki se pred tabo razprostira. Tu na tem griču se še zaveš, za kaj se boriš! Daleč v ozadju obvladujejo snežni velikani Julijskih alp to krajinsko podobo: Triglav, Mangart in mnogostubli Krn. Tik pod nogami Vipavska in Soška dolina z Gorico in ostalimi belimi kraji, bleščečimi se v solncu. In med opredjem in ozadjem one vedno višje vpenjačice se gore, padajoče z Julijskih alp proti Adriji. Mogotna kraška planota Trnoveškega gozda, vitki hrbet Ko-

lovrata, prijazne gorice Brd, mogočna Jra in v nebo štrleči Rombon. Če se ozreš dalje na levo, proti zapadu, zagledaš Furlansko ravnino s tisoči vasi in zvonikov, vse tje čez Kormin, do Vidma in Cervinjana, daleč na Italijansko in končno premagajoči pogled na našo krasno, lepo, ljubno Adrijo. V nedogled se razprostira pred nami pozlačena s solnčnimi žarki.

Toda: Adrija, naša Adrija, kako mrtva se razteka do obzorja! Nobene ladje ne zagledaš na njej, nobenega jadra. Otožno gledaš na lagune, ki krijejo največje nestvore topov, ki so nam prizadeli že marsikako škodo, otožno pozdraviš. Oglej in Gradež, kjer si svoje dni preživel toliko veselih uric, kjer pa zdaj gospodarijo izdajalci. Toda ne za dolgo, signoril! Hipoma se okreneš na desno, proti naši Gorici, ki je ne bodo nikdar in nikoli dobili signori, čeprav puste še dvakrat toliko mrtvih pred Podgorskim gričem, ob hribu sv. Martina in pri Sabotinu. Počasi se napotim nazaj proti taborišču, k tovarišem, k junaškemu moštvu. Iz vseh oči sije geslo: O, ne za dolgo, signoril!

Boji na Kosovem polju. — 9500 Srbov ujetih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

C. in kr. sile, ki se bore ob zgornji Drini, napadajo črnogorske postojanke na prelazu Kozara in severovzhodno od tam. V Prijeopolje je vkorakal nek avstrijski oddelek. Boji na Kosovem polju ugodno napredujejo.

Naše sile, ki prodirajo v dolini Ibar, se vojskujejo 6 km severno od Mitrovice, nemške čete pol dne hoda severno od Prištine.

Bolgari prodirajo čez planino Zegovac.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. novembra. Veliki glavni stan:

V bojih zadnjih čet je bil vržen sovražnik severno od Mitrovice kakor tudi severno in severovzhodno od Prištine. Pripeljali so nad 1500 ujetnikov in 6 topov. Tudi južnovzhodno od Prištine boreče se bolgarske sile uspešno napredujejo. Tudi se poroča od tam, da so ujeli 8000 Srbov in zaplenili 22 strojnic in 44 topov.

Najvišje vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija. (K. u.) »Agence Telegraphique Bulgare«: Uradno poročilo o operacijah 21. novembra:

Nadaljujejo se boji pri Prištini. Dozdaj smo ujeli pri Giljanah, 32 km južnovzhodno od Prištine, 7000 Srbov, zaplenili 2 strojnice in 4 topove. Na ostalih bojnih črtah nobene izpremembe. Naši zavezniki so zasedli Jenizar in Novipazar.

Črnogorsko uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana:

21. novembra: Na srbsko-črnogorski meji smo morali 19. novembra vzdržati energične napade proti reki Lim. Naša vojska v Sandžaku se je umaknila na glavno obrambno postojanko.

iznova. Malomarno sta namignila častnika v odzdrav in odgazila blato v nasprotni smeri.

Počasi sem se oddaljeval od njih, da ne bi vzbudil z naglico kake sumnje. Šele ko sta mi izginila iz oči, sem pospešil korake.

Onstran Kruševca sem zadel na nemške čete. Prost sem bil! Bodi pozdravljena zlata prostost!

Ustavile so me, razložil sem, kako in kaj. Niso mi verjeli; listin nisem imel, da bi se bil izkazal; — s prostostjo že se ne bode nič! Tedaj mi je prišlo na misel, da bi utegnili morda zadostovati pisma iz Ljubljane, ki sem jih imel. In res so zadostovala.

Nemški vojski so mi postregli z vsem mogočim, me pokrepili in dali gorke obleke. Potem sem tri dni hodil do Požarevca. Tu sem se zglašil našim četam.

Le-te so me sprejele radostno, potem sem moral v bolnišnico, da so me razkuzili in me očistili srbskih večnožnih državljanov. Potem so me poslali preko Dunava v Kebevar in tu sem čakal štiri dni na večji transport. Naposled sem se odpeljal v Temešvar, kjer sem se sestal z devetimi drugimi ubežniki.

V nedeljo zvečer sem se pripeljal domov v Ljubljano. Lahko si mislite, da mi je bilo milo, ko sem po toliki stiski zopet zagledal domače mesto in v njem svoje drage. Ne bom vam opisoval, kako so me sprejeli, a srce se mi je topilo radosti...

In sedaj sem zopet v Ljubljani, naši ljubi Ljubljani! ... —pt—

Tretjina srbske armade ujeta.

Berlin, 23. novembra. Dozdaj je ujeta ena tretjina srbske armade, namreč 91.000 mož.

Pred veliko bitko pri Bitolju.

Amsterdam. »Tribuna« obvešča, da so se Bolgari pojavili pred Bitoljem, ko so zasedli Prilep. Pričakujejo velike bitke pri Bitolju.

Amsterdam. »Times« poročajo: Mnenje, da Bolgarija ne namerava zasesti Bitolja, ker noče žaliti občutljivosti Grške, odgovarja resnici.

Gorovje srbskega smrtnega boja.

Gorovje, kjer se sedaj bore avstro-nemške čete, je najbolj divje in najmanj preiskano v Srbiji. Na tem gorovju so obširni pašniki, katere daje država v najem. Tu se pasejo črne ovce v čredah, ki štejejo včasih po 5000 glav. Da moremo ceniti silne napore naših čet ob hitrem prodiranju, treba pomisliti, da je razdrapano gorovje povprečno 1500 do 1600 m visoko. Stolova planina je iz grafitu. Nasproti te planine leže razvaline grada Maglič, ki je vsled tega zanimiv, ker o njem ni nobene pravljice in sporočila, kar je v Srbiji posebnost. Od avstrijskih čet osvojeni 1560 m visoki Pogled tvori del gorovja Jastrebac, na katerega severnem pobočju so se naše čete zmagovito borile.

Železniška zveza Solun—Bitolj pretrgana.

Frankfurt. Iz Soluna poročajo: Železniška zveza z Bitoljem je popolnoma prekinjena. Vlaki vozijo samo do Vodene.

Beg diplomatov iz Skadra.

Lugano. Milanski listi poročajo, da zapusti diplomatski zbor srbskega in črnogorskega dvora tudi Skader in se na vabilo Esad paše preseli v Drač, ker groze tudi Skadru avstrijske čete.

Turško-bolgarska mejna pogodba.

Carigrad. (K. ur.) Vlada je predložila zbornici turško-bolgarsko pogodbo o ureditvi mej, ki so jo odstopili komisiji.

Različne misli bolgarskih ministrov.

»Frankfurter Zeitung« javlja 22. novembra iz Sofije: Neki bolgarski minister je izjavil: »Stojimo pred uničenjem Srbije. Važna posledica bo, da poseže v boj na strani osrednjih sil Grška. Za uresničenje grških narodnih zahtev bo ta nastop zelo pomemben, ker z delnim sedenjem albanske obale onemogoči entente načrte na Balkanu. Vse nade, da se položaj za entento zboljša, so padle. Razmerje med Bolgarijo in Rumunijo se ne bo poslabšalo, po novi rumunski izjavi za nevtralnost proti Bolgariji in če se upošteva, da Rusija nima čet za Balkan in da Rumunija dobi nov kabinet s Petrom Carpom, prijateljem osrednjih sil.«

Bolgarski notranji minister pa v »Balkanski Pošti« piše, da ostaneta Rumunija in Grška nevtralni.

× × ×

Grški protest na ententno noto.

Ženeva, 23. novembra. Pariški zunanji urad pričakuje, da jutri dobi popolno besedilo grške protestne note. Briandov dopisni urad jo opisuje takole: To protestno noto bo treba smatrati za bolj resno, kakor svoj čas Venizelosovo. O vsebini note se sliši, da Grška vsled Kitchenerjevih, v imenu entente izrečenih groženj, ne najde povoda, da bi začela sovražnosti proti Nemčiji, Avstriji, Bolgariji in Turčiji, pač pa raje umakne svoje opazovalne čete iz obmejnega ozemlja v onem obsegu, kakor ga je predlagal Kitchener.

Kaj je pravzaprav zahteval Kitchener od Grške.

Ženeva, 23. novembra. V pariškem zunanjem uradu so mnenja, da bo Grška iz-

polnila Kitchenerjevo zahtevo, da Grška generaloma Sarraulu in Machonu za njihova podjetja prepusti takozvano nevtralnno zono južno od Ohridskega jezera in južno od Dzedjelija. Zadel pa je na težkoče druga zahteva, da bi Angleži in Francozi smeli nadzorovati gotove grške otoke v svrhu zasledovanja sovražnih podvodnikov.

Grčija zanika obstoj pogodbe z Bolgarijo.

Rim, 23. novembra. (Kor. ur.) Grško poslanstvo dementira vest o grško-bolgarski pogodbi. Med obema državama obstoji samo zapisnik z dne 27. oktobra o nakupu 10.000 ton žita in rabi 40 bolgarskih vagonov.

Grška ostane trdna.

Rotterdam, 23. novembra. Grška poslanika v Londonu in Parizu izjavljata, da grška vlada tudi v bodoče ne bo ovirala izkrcavanja čet v Solunu, toda ne more pa dovoliti, da bi oborožene srbske čete prestopile grško mejo.

Odgovor grškega kralja.

Kristijanija, 23. novembra. »Daily Telegraph« brzojavlja dr. Dillou iz Rima: V italijanskih krogih se sliši, da bo odgovor kralja Konstantina zelo neugoden za entento. Dr. Dillou, dober poznavalec Balkana, trdi, da je kralj docela prepričan, da bo ententa na kopnem poražena. Skleniti bo morala mir že zaradi Belgije in Srbije, ne da bi mogla vojno voditi do konca. Kralj svojega stališča vsled groženj ne bo izpremenil.

Grška posredovalka srbskega premirja.

Pariz, 22. novembra. Zunanji urad in srbsko poslanstvo izjavljata, da dosedaj še ni dospelo uradno potrdilo solunske vesti, da je kralj Peter naprosil grško vlado za posredovanje premirja. Uredništva pariških listov so dobila podobno vest iz Londona z opombo, da bo lord Kitchener jutri poročal tudi o tej zadevi.

Glasovi o blokadi Grške.

Rotterdam, 23. novembra. (Kor. ur.) Vse časopise odobrava korak v Atenah in upa, da napravi konec obotavljanju grške vlade. Listi pa polagajo poseben poudarek na to, da zavezniki Grške nečajo zaplesti v vojno, ampak sami sebe braniti. — »Times« pišejo, da so poročila o blokadi Grške zelo pretirana, ker je stališče grške vlade še vedno dvomljivo. Seveda skušajo zavezniki zadržati prevoz gotovega blaga, toda do drastičnih korakov še ni prišlo in upati je, da tudi potrebni ne bodo. Ententa prizna, da je kralj v težavnem položaju in zavezniki so mnenja, da se da voditi samo od skrbi za blagor svoje države. Zavezniki nečajo rabiti drugih sredstev, kakor ona, ki so potrebna vsled navzočnosti njihovih čet na grškem ozemlju, kamor so se te čete podale na uradno vabilo sedanje grške vlade. Če kralj in njegovi svetovalci uberejo pametno pot in demobilizirajo, bi se položaj takoj olajšal in kočljivo ustavno vprašanje bi bilo odstranjeno.

Po celi Grški poostreno vojno stanje.

Sofija, 22. novembra. »Kambana« poroča: Po vsej Grčiji, tudi po grških otokih, je razglašeno poostreno vojno stanje. Ta odredba ni vzbudila med ljudstvom nobenega velikega razburjenja, tembolj pa med ententnimi diplomatičnimi krogi, kjer se neprenehoma vrše pogajanja.

Bazel, 22. novembra. »Baseler Anzeiger« poroča iz Aten: Vojni minister je odredil splošno rekvizicijo za vso oskrbo armade.

Ententina ekspedicija v nevarnosti.

Rotterdam, 23. novembra. »Times« poročajo 21. t. m. iz Soluna: Francoski in

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Nobeni posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. novembra. Veliki glavni stan:

Nobeni posebnih dogodkov.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

21. novembra: Na zahodni bojni črti nobene izpremembe.

OB BESARBSKI MEJI.

Cernovice, 22. novembra. V Besarabiji se dalje množe ruske ojačenja. Vedno dohajajo novi vlaki ruske kavalarije in infanterije. Največje kopičenje je v donavskih pristaniščih Reni, Ismail in Kilia, kjer se vseljavajo tudi ruski prevozniki, polni vojaštva. Ruski višji oficirji vedno nadzirajo čete. Rusi pripravljajo tudi ob Dnjestrju zakope.

Bukarešt. Popotniki došli iz Besarabije poročajo, da je došlo v Odeso 100 ja-

angleški vojaški mornariški krogi smatrajo položaj zaveznikov na Balkanu za tako ogrožen, da se takega položaja iz vojaških razlogov niti trenutek več ne sme trpeti, kajti noben vojskovodja ne sme riskirati, da spravi armado v tako nevarnost. Neki moskovski strokovnjak je rekel, da so entente čete talci v rokah sovražnika.

Ententa vzame Solun.

»Frankfurter Zeitung« javlja iz Atene Vse kaže, da bo ententa kmalu proglasila okupacijo Soluna, kamor je odšlo obilo angleških in francoskih železniških uradnikov. Ententa bo zvela v svojo upravo železnici Solun—Dojran, Solun—Dževdželi in zvezno železnico Dževdželi—Dojran.

× × ×

Nekaj od Filipecuja.

Budimpešta, 23. novembra. »Az Est« ima iz Bukarešte: »Opinione« javlja iz Jassa, da je Filipecu izjavil dobredno: Jaz verujem, da bo končno zmagała ententa, če tudi moram priznati, da je ruska armada brez moči. Bratianuja hočem in ga bom tudi strmoglavil.

Izjava rumunskega liberalnega poslanca.

Bukarešt, 23. novembra. Opozicijski listi zelo izrabljajo izjavo poslanca liberalne stranke Jarca, ki jo je izrekel pri posvetovanju z Bratianujem. Jarca zavrača liste ter pravi dobredno: Mi imamo zahtevati od leve in desne strani. Državniku ni dovoljeno, da posluša le čustva množice, ampak mora računati tudi z možnostmi trenutka. Zato mora vzeti, kar je možno, in mi mu bomo sledili, naj si bo na levi ali desno.

Gospodarska napetost med Bolgarijo in Rumunijo.

Sofija, 21. novembra. Med trgovci čimdaljebolj narašča nevolja, ker Rumunija zadržuje blago, namenjeno v Bolgarijo. »Kambana« piše: Zakaj ne pusti Rumunija prav nobenih stvari v Bolgarijo? Zakaj zadržuje brez vsake pravice in proti vsem postavam naše milijonske vrednosti na svojem ozemlju? Rumunija ne more za to navesti nobenega opravičljivega razloga. Mi Bolgari se moramo vprašati, kateri morejo biti pravi nagibi.

Za Rumunijo se bliža ura odločitve.

Bukarešt, 23. novembra. »Dreptatea« je vprašala pri vseh poslaništvih v Bukareštu in poroča: Vsi ententini poslaniki v Bukareštu izjavljajo soglasno, da Rumunija ne bo mogla biti dolgo več nevtralna. Ententa je odločena nastopiti proti Rumuniji. Kakor hitro bo Rusija zbrala svoje čete v južni Besarabiji, dobi Rumunija ultimatum, ker je brezpogojno potrebno, da se ruskim četam zagotovi prehod skozi Dobrudžo proti Bolgariji.

× × ×

Essad paša — nada Italije.

Lugano, 22. novembra. »Tribuna« svetuje, da naj se namesto laškega ekspedicijskega zbora organizira 50 do 100.000 Albancev pod vodstvom Essad paše. Italija ima v svoji armadi dovolj laških Albancev, ki bi služili albanski armadi kot generalni štab, častniki in podčastniki.

Car v Reni in Ismailu.

Budimpešta, 22. novembra. »Pester Lloyd« poroča iz Bukarešte, da sta prišla car Nikolaj in prestolonaslednik s svojim spremstvom v Reni. Car bo stanoval pri nekem veleposestniku v bližini mesta Reni, kjer se nahaja 80.000, in Ismailu, kjer je zbranih 70.000 mož. Svrha obiska je nadziranje čet.

RUSKA OFENZIVA V VOLINIJI.

Pariz. Časopise že priznava, da se je popolnoma izjalovila ruska ofenziva v Voliniji. »Temps« priznava, da v Voliniji Rusov ne spremlja sreča. Umakniti so se morali za Stir, kjer se bijejo le še za nekaj kilometrov.

Lyon. Tukajšnjim listom poročajo očitki o bojih pri Stiri. Ruske izgube so bile velike, ker jih je artiljerija pokosila na tisoče; zemlja se je tresla. Na primeroma kratki bojni črti dveh do treh vrst je padlo v 24 urah nad pol mili na krogel. Prejšnjih vasi in krajev ni več.

V RUSIJI 7000 MILIJONOV RUBLJEV DOLGA VSLED VOJSKE.

Petrograd. (Kor. ur.) »Birzevie Vjedomosti« kakor tudi drugi listi naglašajo, naj se podpira najetje notranjega posojila. Vojni dolg znaša že 7000 milijonov rubljev, pred vojsko so pa znašali državni dolgovi 9000 milijonov rubljev. Do 5. t. m. so izdali bankovcev za 5054 milijonov rubljev.

BIRANJE RUSKIH ČET V BESARAB- IJA — CAR IN CARJEVIČ. — KUROPATKIN.

»Vossische Zeitung« ima iz Bukarešta: Rusofilni listi poročajo, da sta prišla car in carjevič pregledovat armado v Reni, kjer je zbranih 350.000 mož. Ta armada je popolnoma pripravljena za pohod in zato je v bližnjih dneh na balkanski fronti ob rumunski meji pričakovati novih dogodkov.

Pariz, 23. novembra. (Kor. ur.) »Matin« izve, da je general Kuropatkin imenovan za vrhovnega poveljnika ruskih čet proti Bolgariji.

TRDNJAVA NOVO GEORGIEVSK PREKRŠČENA.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča: Nemške oblasti so ukrenile, da se imenuje Novo Georgievsk odslej staro poljsko Modlia.

NOVI KALIŠ.

Poznanj, 23. novembra. Nemška vlada je sklenila gubernijsko mesto Kališ, ki je bilo vsled obstreljevanja porušeno, zopet sezidati. Berolinski arhitekti že pripravljajo načrte.

LETNIK 1918 VPOKLICAN.

Stockholm, 23. novembra. List »Bir-ževie Vjedomosti« poroča, da bodo v Rusiji vpoklicali pod orožje letnik 1918.

PRISILNO NOVAČENJE NA FINSKEM.

Kodanj, 23. novembra. Goremykin in Sazanov sta se odpeljala v glavni stan, da poročata carju o notranjem in zunanjem položaju. Car in carjevič sta v soboto došla v Odeso. Car je podpisal tajno odredbo, po kateri so vsi Finci nad 18. letom podvrženi prisilnemu navačenju.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. novembra. Veliki glavni stan:

Na raznih mestih bojne črte je trajalo po lepem vremenu pospeševano živahno streljanje. V gozdu Pretre sta ostali dve sovražni razstrelbi brezuspešni. Neko francosko dvokrilno letalo je padlo po boju v zraku pri Aure v Champagni.

Najvišje vojno vodstvo.

Poročilo maršala Frencha.

London, 22. novembra. (K. u.) Naša artiljerija je v zadnjih štirih dneh mnogo delov sovražne črte uspešno obstreljevala. Sovražna artiljerija je pričela delovati severno od kraja Loos in vzhodno od krajev Armentieres in Ypern. Nek nemški letalec se je izkrcal 19. novembra v naših črtah. Opazovalec in vodnik sta ujeta. Letalo ni poškodovano. Sovražnik je napadel v zraku 18. in 20. novembra Poperinghe. Ob prvem napadu sta bila ranjena dva vojaka in so ubili 4 krave, ob drugem napadu je ubila ena bomba 8 mož. Ostale bombe niso povzročile nobene škode. Kar se tiče sovražnikovih trditve, da sem njegove izgube na mrtvih previsoko cenil 8. oktobra, izkuša očividno zavijati dejstvo, ker govori le o enem delu bojišča, medtem, ko se ozira moje poročilo na cel napad. Sovražnik namreč 8. oktobra ni le napadel južno-zahodno, marveč tudi južnovzhodno in severovzhodno od kraja Loos. Vsa med tem časom došla podrobna poročila potrjujejo mojo prvotno cenitev.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 22. novembra. (Kor. ur.) Iz turškega glavnega stana:

Dardanelska bojna črta.

Začasno prekinjen ogenj artiljerije z obeh strani in metanje bomb. Pri Anaforti je naša patrolja na desnem krilu del strelskih jarkov, ki jih izkuša zopet sovražnik popraviti, uničila in je zaplenila ob tej priliki 500 z peskom napolnjenih vreč in bodečo žico. Naš ogenj je prisilil sovražne transportne ladje, ki so poizkušale pri Ari Burnu približati se obrežju, da so se morale odstraniti. Naša artiljerija je 21. novembra dopoldne prepodila neko sovražno torpedovko, ki je poizkušala vdreti v morske ožine.

Kavkaška bojna črta.

Nič bistvenega izvzemši prask med patroljami. Sicer nič novega.

Turki v Gallipoliju ojačeni.

Atene. Angleška poročila izvajajo, da so Turki na Gallipoliju močno ojačeni in da so pripeljali tja nove, težke topove. Zdi se, da nameravajo zdaj Turki pričeti z ofenzivo proti izkrcanemu četam sporazuma.

Prvi boji pri Sueškem prekopu.

Bazel. Švicarski listi poročajo iz Aten: Ob Sueškem prekopu so se, kakor poročajo iz Egipta, došli Grki, uneli boji prednjih straž in poizvedovalni boji letalcev.

Vstaja v Perziji.

Petrograd. (K. u.) Petrograjska brzojavna agentura poroča iz Teherana: Pri Kumu so zasedli naši sovražniki brzojav-

no črto, ki vodi iz Teherana v južno Perzijo in v Indijo. Iz Bušira se brzojavlja, da so zaprl v širasu angleškega konzula in angleško naselbino.

Ententa se odloči g'ede Grške lo soboto.

Genj, 23. novembra. Švicarski listi javljajo iz Pariza: Vojni svet zaveznikov je zopet sklican za soboto v Pariz. Sklepal in odločil bo, kaj je storiti z Grško, če odkloni Kitchenerjeve zahteve.

Holandska in posredovanje za mir.

Curih, 23. novembra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Haaga: V zbornici je vlada priznala, da bi bil konec vojne za Nizozemsko nepreračunljive važnosti, toda vlada ne najde zadostnega razloga, da bi ponudila svoje posredovanje, pač pa je kot nevtralna država vsaki čas pripravljena sodelovati pri vsakem resnem stremeljenju za pospešitev konca vojne, toda jasno ji je, da noben trud ne more uspeti, če se to dela samo pri enem ali dveh vojskujočih se državah. Četudi si vlada želi miru, vendar se ne bo dala zapeljati k prenapetim korakom, ki bi stališču dežele in njenim miroljubnim namenom znali le škoditi.

Razna poročila.

Za konsolidacijo čeških strank.

V čeških listih se nadaljuje razgovor, ali bi bilo mogoče češke stranke združiti. V »Narodni Politika« govori o tej zadevi član gosposke zbornice dr. Matuš in izraža upanje, da se bo posrečilo konsolidirati vse češke stranke in ustvariti skupen češki program za bližnjo bodočnost. Tudi »Narodni Listy« se zopet oglašajo in naznanjajo, da vse tri češke stranke, agrarci, mladočehi in katoliški Čehi soglašajo glede potrebe, da se za bodoče politično delovanje ustvari skupen izvršilni odbor, ki bo formuliral vsa narodna vprašanja in zadeve in tako podal potreben temelj za skupni program. — »Čech« dela tudi razpoloženje, da se tudi konservativne veleposestnike pritegne. Te dni se ja že oglasilo neko agrarno glasilu, češ, naj se katoliških Čehov ne sprejme v to zvezo. »Narodni Listy« so ta glas zavrnili, značilen pa je ta glas za bodočo skupnost vsekakor.

Rumunska zbornica.

Bukarešt, 23. novembra. (Kor. urad.) Uradni list prinaša kraljev odlok, ki sklicuje zbornico za nedeljo 28. novembra k rednemu zasedanju. — Od druge strani se poroča, da bo Bratianu prebral kraljev prestopni govor, nato pa zbornico takoj odgodil do 28. decembra. Takrat šele bo dopustil interpelacije in podal izjave o zunanjih politiki.

Vrnitev bolgarskega metropolita v Skoplje.

Sofija, 23. novembra. Bolgarski metropolit Neofit, katerega so Srbi izgnali, je danes odpotoval v Skoplje, da zopet nastopi svoje mesto.

Cadornova rojstna hiša.

Iz Luga poročajo: Nek odbor je pričel nabirati prispevke, da kupi Cadornovo rojstno hišo in jo podari generalu.

Giolittijanci.

Berolin, 23. novembra. »Tägl. Rundschau« ima iz Luga: »Rivista Parlamentare« izjavlja, da stališče Giolittijeve stranke zavis od izjave, ki jo bo podal Salandra.

Sv. oče in Poljaki.

Curih, 20. oktobra. Katoliške »Zürcher Neueste Nachrichten« javljajo iz Rima, da se v Vatikanu zelo goreče pečajo s poljskim vprašanjem. Papež je ukazal posebno zbirko za Poljake in je poslal Sienkiewicz v poljskemu odboru svoj blagoslov in Sienkiewicz je brzojavno odgovoril državnemu tajniku kardinalu Gasparriju, da Poljaki upajo, da bodo skoro v dejanju pokazali svojo udanost sv. očetu.

Roosevelt se tudi v bodoče le z jezikom vojskuje.

Lyon. (Kor. ur.) »Republicain« poroča: Roosevelt je izjavil, da je izmišljeno poročilo časopisja četverosporazuma, po katerem se hoče vojskovati prostovoljno kot višji častnik v armadah zaveznikov.

Iz pisem naših Poljakov.

Spomin na veroučitelja.

Absolvirani tukajšnji realec, kadet P. M., piše svojemu nekdanjemu profesorju veronauka, c. kr. deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Mihaelu Opekcu, naslednje pismo z južnega bojišča:

Spoštovani g. profesor! Ne vem, kak vzrok naj bi navedel, da pišem nakrat g. profesorju, danes že drugič? Nehote se spominjam besed, ki sem jih tolikokrat slišal kot dijak iz Vaših ust. Pa brez poklonov! Ne znam delati več poklonov in lepih fraz, kajti na bojišču se bolj razumemo na

revolver kakor na sladke besede. Skoro pol leta se že nahajam, poprej na severnem, sedaj na južnem bojišču! Kako čas hiti! Kaj nam vse prinese! Kmalu pridejo tisti prelepi božični dnovi, ki sem se jih že kot otrok tako brezmejno veselil — da, kmalu pridejo! Dobro se še spominjam, kako ste nam napravili vsako leto mal govor in voščilo za Božič in Novo leto! Čudno, sedaj mi gredo te besede bolj k srcu, kot prej! Da, vsak trenutek v nevarnosti za življenje — sedaj se zmisliš na ničevost — o kako slaboten je res človek! Zaupanje v Boga drži še človeka pokoncu, ga vzpodbuja, mu daje moči, da vse potrpežljivo prenese! — Spominjam se na malo vasico, nežno, ljubko . . . Grelj smo se pri peči in gledali snežinke, ki so padale izpod sivega neba. Da, že takrat nam je bilo nerazumljivo sladko pri srcu . . . Bližal se je Božič! Tudi letos bo razsvetljena ta vasica, tudi letos bodo tako slovesno udarjali zvonovi — tudi letos bodo vrelj v malo cerkveno pobožni vaščani z bakljami . . . Hudo mi je pri srcu, da se ne bom mogel udeležiti te poezije tudi jaz! A vedite, g. profesor, da bode tudi nam vsaj v srcu svetil Božič — čeprav bomo stali nasproti ljutemu sovražniku. Povejte, g. profesor, tistim dijakom, ki se norčujejo iz vsega, naj pridejo semkaj, in zagotavljam, marsikdo, če ne vsak, se bo naučil moliti . . . Sicer pa kaj bi tisti, ki brezskrbno hlača po trotirju in proslavlja zmage pri polnem kozarcu! Res, ni še patrijot on, ki vzdiguje samo kunico in vpije živjo Avstrijo! ni še tisti pravi Slovenec, ki kriči pri polnem vrču: Slovenec sem! . . . Z dejanji se naj izkaže vsak, z dejanji! Gospod profesor, že kot dijak sem cenil Vaše besede — sedaj jih cenim še veliko višje! Zaupam v božjo pomoč, g. profesor, saj naš boj je svet! — G. profesor, odpišite mi vsaj na mali kartici, jaz znam ceniti Vaše besede. — Najlepše pozdrave od nekdanjega vdanega učenca!

Zapeljivo zdravilo.

G. Anton Avsec piše poslancu g. Skulju 27. septembra med drugim: Zdaj bivam v deželi raskomili, ki je oblagodarjena z obilico najslajšega sadja. Ker imam mnogo takih mož, ki so imeli že večkrat s finančarij onravka in ker sem tudi sam precej iznajdljive glave, sem začel iz sadja žganje kuhati. Po višjem ukazu pa smem moštvo dajati žganje le za zdravilo. Ali glej ga sova, komaj sem bil nekoliko žganja nakuhal, mi je mahoma vse moštvo obolelo. Vsako jutro se zglase pri raportu in po vrsti javijo: »Gospod vahkomandant, pokorno meljam, da sem marod, me po trebuhu črviči.« Ko zavzije vsak bolnik čašico tega zdravila, takoj ozdravi po recentu »Schnaps ist gut für Cholera«; toda drugi dan mož zopet oboli in tako se bolezen dan za dnem ponavlja. Sedaj me teži vest, da sem s svojim izumom pri dosedaj vedno zdravih in krepkih kranjskih fantih povzročil kužno bolezen. Toda tolaži me prijetna zavest, da bo bolezen tekoj prenehala, kakor hitro zmanjka žganja. — Danes je ravno leto dni, odkar se nahajam na bojišču, pa sem hvala Bogu še vedno popolnoma zdrav.

Romanlika poljskih legij.

Poljak L. H. Mostin piše:

Med Poljaki se nahajajo možje, ki mislijo, da so legije nepotrebne, ker spričo milijonskih armad ne morejo odločilno vplivati na izid vojne in na zgodovino. Če bo Poljska postala samostojna, se bo to zgodilo po orožju zaveznikov in po zgodovinski nujnosti. Čemu torej prelivati toliko poljske krvi? — Toda vse to modrovanje je površno in nelogično.

Svetovna zgodovina se ne piše z matematičnimi znaki in številkami, ampak z duhom. Duh, ideja, narodova energija tvori bodočnost narodov. Narod mora sam sodelovati pri svojem vstajenju in osvoboditvi.

Očitajo nam romantiko. Torej so bili romantiki tudi Garibaldi, Bismark, severni Amerikanci in sploh vsi narodi, ki so se borili za svobodo in neodvisnost. Tudi poljske legije so si izbrale boj za svobodo domovine, ker si druge poti niso mogle izbrati. V trenutku, ko samostojna Poljska ni več prazno sanjarstvo, ampak zgodovinska možnost, v tem velikem trenutku je bilo treba to zgodovinsko možnost podpreti in pospešiti z dejanjem, z ustanovitvijo neodvisnega državnega organa, z narodno oboroženo silo. Tako smo iz sfere idealov stopili na realna tla, na tla pozitivnega dela. Ni ga Poljaka, ki ne bi hrepel po narodni neodvisnosti. Torej je bilo potrebno, da za uresničenje tega ideala z dejanji sodelujemo.

To je torej romantika poljskih legij; romantika dejanja, romantika pozitivnega dela. Legije so nujno potrebne. Če bi jih ne bilo, bi bilo to dokaz, da smo nehali biti narod. Sredi politične zmede, sredi političnega modrovanja in programatičnih izjav samo legije delujejo zares realno in pozitivno.

• Naročite „Slovenca.“ •

Nova posojila četverosporazuma.

Nadaljnje denarno zalaganje v svetovni vojski napravlja našim sovražnikom mnogo skrbi in jim izdatno beli glave. V javnost so prodrle nove podrobnosti, kako bodo pokrile novo denarno potrebo Ruska, Francoska, Angleška in Italija.

Kar se tiče Ruske, javljajo »Berling-ske Tidende« iz Petrograda, da je izdalo rusko finančno ministrstvo novo posojilo v znesku ene milijarde rubljev po 5 in pol odstotka, in sicer na desetletne na ime se glaseče obligacije. Hkrati je odredil finančni minister, da se morajo udeležiti državne hranilnice pri oddaji obligacij in zanimati ljudstvo za novo kreditno operacijo. Sodeč po slabih uspehih, ki so jih imela notranja posojila na Ruskem med vojsko, se more komaj pričakovati, da bi se udeležilo podpisovanja ljudstvo v veliki meri sedaj. Najbrž bodo morale banke tudi sedaj prevzeti največji del posojila.

Na Francoskem so izdali zakon o izdajanju petprocentne rente. Izdajni kurz je določen na 88 frankov. Javno podpisovanje se prične 25. t. m., a se mora izvršiti pred 15. decembrom. Pokrije se lahko to vojno posojilo z zakladnimi listi deželne brambe, obligacijami, s 3 in pol odstotno rento in s posebnimi pogoji tudi s 3 odstotno rento in hranilničnimi vlogami. Novo posojilo se bo obrestovalo od 16. novembra dalje. Podpisovalni kurz je torej še nižji kakor 88 odstotkov, ako se oziramo, da se poobrestovanje prične že 16. novembra in da se more dati v plačilo francoska 3odstotna renta. Vsekakor je značilen slučaj v finančni zgodovini francoski, da dovoljuje vlada upnikom prisiljena obrestno mero skoraj 6 odstot. Tudi na Angleškem snujejo novo kreditno operacijo, in sicer so se obrnili zopet v Ameriko, naj bi jim dovolila kredita. »Times« javlja, da se je sklenil angleško-ameriški bančni kredit v višini petdeset milijonov dolarjev. Ta kredit bi odprlo 8 angleških klearing-bančnih zavodov proti zastavljenju efektov pri angleški banki. Nadaljnji krogi se zavarujejo po takozvanem zlatem bulju, in sicer skupno do 400 milijonov dolarjev.

Naposled moramo še omeniti, da hoče Italija sedaj oddati v Ameriki že naznanjeno posojilo v bonih za 25 milijonov dolarjev. Po ameriških listih namreč že razglajajo vabilo na podpisovanje teh 6odstotnih za leto dni veljavnih in zamenljivih vladnih bonov. Torej so le ti prosti vseh laških davkov; obresti se bodo plačevale v ameriškem zlatu. Vsak posestnik teh bonov bo imel pravico, da jih zamenja ob plačilnosti z novimi 5odstotnimi zlatimi notami italijanske vlade, in sicer po nominalni vrednosti. Te zlate note pa se bodo ob plačilnosti zopet lahko zamenjale v desetletne 5odstotne nove zlate bone, takisto po nominalni vrednosti. Vabilo k podpisovanju pripominja, da znaša narodni dolg samo 3,247,400.000 dolarjev ali 90 dolarjev po osebi, kar nalaga po osebi samo 3 dol. 28 centov obrestnega bremena. Ali za beraško Italijo to še ni dosti? V dolarjih se to ne sliši toliko seveda, zakaj pa Lahi ne štejejo v svojih lirah, kar pomeni šestkrat toliko, torej 19,484,400.000 ali 450 lir po osebi in 1968 lir obresti po osebi. Številke bi bile pregrozne, kaj ne. Toda Američanov ne bodo preslepili, ker se predobri računarji. Italijanska vlada ima v lasti 76 odstotkov železnic v deželi in telegraf in telefon v vrednosti 1395 milijonov. Hranilne vloge v Italiji so narasle od leta 1883 do 1913 z 232 milijonov na 1363 milijonov dolarjev (denarja, ki so ga cigani odnesli pri nas, pa ga ne bodo več. Op. ur.). Desetletne obligacije, ki se bodo izdale kasneje, se bodo glasila v dolarjih in lirah, da se bo tako omogočilo v Ameriki živčim italijanskim delavcem pošiljati domov prihrankov. (Torej nameravajo skubsti Ameriko po vojski; naj jo le: gliha vkup štriha.)

Dnevne novice.

+ Naročnikom-beguncem! Nekaterim beguncem smo na njih prošnjo pričeli pošiljati »Slovenca« brezplačno. Tem sedaj sporočamo, da bode list prihajal na naslove posameznih poveljstev taborišč, oziroma na županstva dotičnih občin, kjer se nahajajo begunci, in bodejo ondaj razdeljevali »Slovenca«, ki se jim bode pošiljal v večjem številu. — Brezplačne izvide na naslove posameznih beguncev pa bode mo z jutrišnjim dnem ustavili. — Oni begunci, ki plačujejo za list naročnino, bodejo prejeli list še nadalje na svoje naslove, dokler sami drugače ne zahtevajo.

+ Pošiljanje časopisov vojakom. Opetovano opozarjamo, da se časopisi vojakom na fronti ali v bolnišnicah ne morejo pošiljati poštne prosto, brez znamk je mogoče oddajati samo pisma in dopisnice, vse drugo se mora frankovati, ker sicer vojaki časopisov ne dobe v roke.

+ Pozivi pod orožje na Ogrskem. Dn 6. decembra 1915 morajo na Ogrskem pri

prebiranju za sposobne spoznani črnovojniki odriniti pod orožje, ki so rojeni v času od 1. januarja 1878 do 31. decembra 1890 in tisti v času od 1. januarja 1873 do 31. decembra 1897 rojeni, ki so se nahajali v črni vojski ali ki so bili zaposleni vsled postave o vojnih dajatvah, ki so jih medtem odpustili, a jih ob prebiranju zopet potrdili, če niso imenoma oproščeni.

Načelniku generalnega štaba generalnemu polkovniku Francu baronu Conradu pl. Hötendorfu je podelil cesar zaslužno zvezdo Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Starejših letnikov, izvemših letnikov 1872, 1873 in 1874, ne vpokličejo, kakor poročila c. kr. kor. urad, najbrže pred sredo meseca januarja.

Pehotni tečaji za izobrazbo nekdanjih častnikov in častniških aspirantov drugega stopnja se prične dne 9. decembra. Ustanove se trije tečaji, in sicer na Dunaju (dunajsko vojaško poveljstvo), v Gradcu (vojaško poveljstvo Gradec, Magyarski (Lvov), Inomost in Mostar in v Litomericah (vojaško poveljstvo Krakov, Praga, Litomeric in Przemysl).

Zakonita ureditev zavarovanj. Ze dolgo se je pripravljala zakonita ureditev zavarovanj. Dosedanja 100 let stara določila občnega državlanskega zakonika so bila zastarela in nezadostna. Gospodarski položaj pri sklepanju zavarovalnih pogodb je bil neenak. Vsebinsko zavarovalnih pogodb so določevale izključno zavarovalnice. Na drugi strani pa so imele tudi zavarovalnice upravičene zahteve. Današnji državni zakonik prinaša cesarsko naredbo, ki zakonito urejuje zavarovalno pogodbo. Nekaj novih določil stopi v veljavo že z novim letom in bodo veljala tudi za stare pogodbe. Nove določbe hočejo zavarovancu zagotoviti pravično in pošteno ureditev njegovega pravnega razmerja. Marsikatera strogo dosedanjih zavarovalnih pogodb je omiljena. Podrobnejše prinesemo, ko dobimo zakon.

Ogrsko in bolgarsko žito. Budimpešta, 23. novembra. List »Ujsag« poroča, da sta nemška in avstro-ogrška vlada sklenili dogovor, da dobita prejšnjo bolgarsko žito samo Nemčija in Avstrija, zato Ogrska nima pravice do bolgarskega žita. Pa Nemčija in Avstrija sta se zavezali, da bosta žito, katero jima je svojčas Ogrska garantirala, šele tedaj zahtevali, če bi to zahteval položaj. Ta ogrska vest nam zbujala pomisleke in bojazen pred novimi težkočami v preskrbi naše državne polovice. (Op. ur.)

Nova škola na Ogrskem. Požunska prošnja se je izpremenila v školi. Za škola je imenoval cesar dosedanjega prošta v Požunu dr. Franca Koperniczky.

Prisrčne pozdrave pošiljajo v domovino vsem Slovenkam in Slovencem enoletni prostovoljci: Pengal Alojzij, Bevcar Joško, Corsich Alojzij, Infanteristi: Lackner Francisek, Kusold Julij, vsi od oddelka pri žarometu. Živela Avstrija in Slovenija.

Za obiranje in izkoriščenje oljk v območju puljske trdnjave je pristaniški admiralat vse potrebno ukrenil in zagotovil, da se nič tega zlasti letos dragocenega pridelka ne izgubi. Potrebne nasvete je dal g. Ig. Weiss, načelnik tvrdke Luzzatti et Co. v Trstu.

Izposojanje vojaških konj za dokončanje jesenske posetve. C. in kr. vojno ministrstvo je odredilo, da se do 10. decembra t. l. v pomoč poljedelstvu smejo prepuščati delavske moči kakor tudi konji, zlasti za dokončanje jesenske posetve in sicer iz stalnih vojaških konjskih bolnic oni okrevajoči konji, ki se za taka dela lahko uporabljajo brez nevarnosti za njih zdravje. Ti izposojeni konji izstopijo za ta čas iz vojaške oskrbe. Prej omenjene konjske bolnice so bile tudi opozorjene, da morajo skrbno paziti na to, da se okuženec ne raznese. Tudi se je odredilo, da smejo nadomestne baterije za to dobo do 25% svojih konj dati v navedeno svrhu na posodo. Izposojati pa se smejo ti konji samo na tako oddaljenost, da jih je mogoče v slučaju potrebe tekom 48 ur pozvati nazaj.

Utonil je 19. t. m. v Krki 16 letni Jožef Mavsar, hlapec v Mačkovecu, župnija št. Peter. Hotel se je prepeljati v čolnu čez Krko, toda ker ni bil dovolj vaje vsiljanja, zanesla ga je voda na jez Grmova valčnega mlina. Tu je deroča reka preobrnila čoln in fant je izginil pod vodo. Do danes še niso našli utopljenca.

Odlikovanje. Pri trdnj. top. polku št. 1 je bil odlikovan ognjčar Hinko Kapun iz Slovenske Bistrice s srebrnim zasluženim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje.

Na italijanskem bojišču je bil ranjen deželni inženir kadet 17. pešpolka g. Rueh. Nahaja se v bolnišnici v Marijanšču. — Na južnem bojišču je bil ranjen abiturient mariborske gimnazije kadet v rezervi g. Martin Šrol, doma od Male nedelje pri Ljutomeru. Sedaj se nahaja v eni ljubljanskih bolnišnic.

Oglasil se je iz ruskega ujetništva Janez Zupančič iz Zlataga Polja pri Lukovici. Domači so ga pogrešali 11 mesecev.

Poročil se je v Mariboru učitelj, poročnik v rezervi J. Mejevesek z učiteljico gdčno. Ljubo Vertnik, hčerko trgovke.

Nove krone. Svoječasno so poročali listi, da bodo s 15. novembrom odpravljene dosedanje krone in vpeljane nove. 15. november je že za nami, a novih kron še ni. Tudi na pristojnih mestih o novih kronah ni ničesar znanega. Toliko v pomirjenju občinstva, ki se je zadnji čas obračalo do nas s tozadevnimi vprašanji. Zankrat ostanejo v veljavi še stare krone.

Cene mesa. V zagrebških mestnih mesnicah prodajajo od 21. t. m. dalje goveje meso prednji del po 3 K kilogram, zadnji del pa po 3 K 50 vin.

Koroška vnovčevalnica za živino je otvorila 23. t. m. mesnico v Celovcu in prodaja goveje meso prednji del po 3 K 60 vin., zadnji del po 3 K 80 vin.

Smrt po zastrupljenju s plinom. V plinarni južne železnice na mariborskem koroškem kolodvoru je bila na novo uzidana betonska jama, dokaj prostorna, ter naj bi rabila, da bi se v nji nabirala amoniakova voda. Med gradnjo pokrova je podpiral stavbo oder. Da bi odstranil oder, je moral dne 12. t. m. železnični zidar Aleksander Peršon delati v jami. Bil je privezan. Ko je izpodbil opore odru, se je le-ta podrl preko njega in delavec je padel nizdolu v jamo, v katero je že prišel amoniakova voda. Zidar Franc Kalunda je stovil v jamo, da bi otel tovariša, kar se mu je tudi posrečilo. Ko so ju potegnili na prosto, sta bila oba nezvestna. Zastrupljenje pa je vendar pri Peršonu bilo že toliko, da je umrl skoro po tem. Kalunda bo morda okrevala.

Železniška nesreča. Jožef Stulih, 38 let star strojevodja juž. žel., rodom Čeh, sedaj stanujoč v Spod. šiški (nemška šola), si je na kolodvoru v št. Petru na Krasu pri premikanju vlakov težko poškodoval desno nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Nesreča z vojaško patrono. Viktor Gogola, 13 letni posestnikov sin iz Nove vasi št. 7, obč. Lesce, je tolkel po »slepi« vojaški patroni, ki je eksplodirala, ter mu je naboj puhal v obraz in mu močno poškodoval oči.

Šolske vesti. C. kr. dež. šolski svet je vzel na znanje izstop neplačane suplentinje Slave Vidmar ter imenovanje neplačane suplentinje Franciške Hribnik za šolo na Barju. — C. kr. okr. šol. svet v Kočevju je imenoval za suplentinjo na deški šoli v Ribnici kandidatinjo Ivano Ambrožič in Valerijo Trampuš. — C. kr. dež. šolski svet je dalje vzel na znanje imenovanje suplentinje Marije Krainer za brezplačno kandidatinjo na petrazredni deški ljudski šoli v Kočevju in Ljudmilo Celestina na šestrazrednici na Viču. — C. kr. okr. šol. svet v Postojni je imenoval začasno za voditeljico namesto v službovanje odislega učitelja Maksa Jovan učiteljico Vincencijo Puppš-Stuchly. — C. kr. okr. šol. svet v Ljubljani (okolica) je imenoval namesto izstopile učiteljice Marije Ušeničnik na enorazrednici v Kopanju kandidatinjo Marijo Prezelj. — C. kr. okr. šolski svet v Krškem je imenoval bivšo učiteljico Štefanijo Jerman za suplentinjo na Raki.

Masarykove stranke ni več. Brnske »Lidove Noviny« poročajo, da češka napredna (Masarykova) stranka ne obstoji. Eksekutivni odbor je imel oktobra meseca 1914 svojo zadnjo sejo, od tedaj te stranke ni več.

Drž. poslanec Winarsky, katerega je na Dunaju zadel kap, je umrl. Pokojnik je bil tajnik socialnodemokratske stranke.

Odlikovani vojni kurat. Vojni kurat našega domačega pešpolka št. 47, Beno Kobal je odlikovan z duhovniškim zasluženim križcem druge vrste na belo-rdečem traku.

Odlikovane redovnice. V mariborski deželni bolnišnici je bilo pet usmiljenih sester odlikovanih od »Rdečega križa«, in sicer č. sestra prednica Placidija Pardeller s srebrno kolajno z vojnim okras-kom, 4 druge sestre pa z bronasto kolajno.

V mariborski zasilni bolnišnici (v šoli čč. šolskih sester) je bila odlikovana s. Avgustina Kitzler, prednica bolniških sester,

s srebrno kolajno »Rdečega križa« z vojnim okras-kom. — V celjski rezervni bolnišnici sta bili odlikovani z bronasto kolajno ss. Lidvina in Jožefa.

Težka nezgoda se je pripetila v nedeljo v Krškem videmskem čevljarju Zalokarju. Udarila ga je z vozom pobegli konj peka Jermana z ojem v prsa. Mož je padel, voz je šel preko njega in mu prizadel težkih poškodb. V vojaški bolnišnici v Krškem je dobil prvo pomoč.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je dne 23. t. m. zvečer v deželni bolnici Marija Cepuder, učiteljica-vdova iz Tunjic v kamniškem okraju, v starosti 57 let. Zapušča pet otrok. N. p. v m. — Umrla je dne 24. t. m. v deželni bolnici Marija Lombar, vdova posestnica iz Babinega vrta št. 5, občina Predvor, stara šele 30 let. Zapušča tri nedoročile otroke. N. p. v m.!

Ij Zvita goljujila. Minuli teden je v Šolskem drevoredu nek gospod nakupil precej mesnine, jo plačal in pustil pri mesarju, češ bode že prišla ponjo njegova žena. Kmalu po odhodu pride k stojnici neka ženska ter zahteva ono mesnino, ki jo je preje njen mož kupil, kar ji je mesar tudi oddal, ko je gospod pozneje prišel nazaj in poprašal, če je njegova žena mesnino že vzela, je mesar to seveda potrdil in s tem je bila zadeva za oba končana. Ne pa pozneje. Ko je namreč gospod prišel domov, ni našel mesnine in žena ni o stvari nič vedela. Šel je nazaj, mesarju to razodel, nakar je dobil svoj denar nazaj. Dotična ženska je preje vse opozovala in po kupčevem odhodu priložilo porabila ter se na ta način z mesom prav dobro aprovizirala. Vsota je bila taka, da bode moral mesar par dni sekati mesnino zastoni, odnosno za goljujiti žleodec.

Ij Umrla so v Ljubljani: Josip Novinec, pešec. — Ivan Dolinar, lovec. — Janos Molnar, pešec. — Juri Buta, črnovojniški poddesetnik. — Fran Pollašner, četovodja. — Josip Voita, pešec. — Juri Bahry, pešec. — Ivan Juros, pešec. — Tomaž Razinger, bivši hlapec-hiralec, 78 let. — Juri Pirc, dninar, 68 let.

Ij Ranjen je bil na tirolski fronti enoletni prostovoljec slušatelj tehniške visoke šole četovodja Vladimir Šubic, sin ravnatelja tukajšnje državne obrtne šole.

Ij Opozoritev radi petroleja. Občinstvo se opozarja, da se prodaja petrolej 1 liter a 64 vin. v mestni vojni prodajalni na Turjaškem trgu samo še ta teden, ker pride potem napredaj mast, fižol in ješprenj.

Ij Železniška nezgoda. Ko je včeraj okoli 8. ure zjutraj vozil bolniški vlak po progi mimo vojaške bolnišnice, sta skočila dva poslednja voza pri izmeni s tira, sta se nagnila močno in podrla brzozavni drog. Radi močne nagnitve se je zlomila os pri predzadnjem vozu in razrušil prvi del voza. Voza sta bila prazna, zato se ljudem ni prizadela nobena poškodba. Oviro so popravili še danes.

Ij Našel je danes nekdo poročni prstan. Dobi se: Ahaciljeva cesta št. 5.

Primorske novice.

Poreški škof med begunci. Poreški škof dr. Pederzoli je 10. t. m. obiskal begunski tabor v Pottendorfu, kjer so mu priredili prisrčen sprejem. Vladika je izrazil komisarju dr. Bourcardu svoje toplo priznanje za njegovo delovanje v prid beguncem; Pottendorf je eden izmed redkih tabborov, kjer izjavljajo begunci, da se dobro počutijo. Škofov obisk je bil beguncem v veliko tolažbo.

Smrt za domovino. 17. t. m. so položili v grob junaka - praporščaka Josipa Rutarja, sina predsednika goriške okrožne sodnice, dež. poslanca sod. nadsvetnika Rutarja Matije. 10. t. m. okoli 11. predpoldne, ravno ko mu je bil sluga pripravil ležišče, da se po boju odpočije, je udarila v bližino sovražna granata in ga težko ranila. Slugi je granata prizanesla. Rutar je podlegel težkim ranam 16. t. m. Lahka mu bodi slovenska zemlja!

Če oo. frančiškani niso vsi zapustili kostanjeviške samostana v Gorici, ampak so štirje še tam ostali, da varujejo Marijino svetišče.

Beseda o aprovizaciji na Goriškem. Na Goriškem je zadnje dni jelo občutno primanjkovati masti. Zadnje dni se je prodajala slanina že po 10 K kilogram in še te je bilo težko dobiti. Opozorjamo poklicane faktorje, da odpomorejo tem nedostatkom.

Iz Trsta. Laški del našega ljudstva je tako ogorčen nad iredento, nad Italijo, da daje duška temu ogorčenju v besedi in tisku in pesmi. Vsak teden skujejo katero proti »gobo«-tu, kakor imenujejo Emanuela, ki ga imajo posebno na piki. Primerjajo ga z zlodejem, z Judežem, preklinjajo ga vsevprek. — Zdi se, da je Cadorna ustanovil ob Soči veliko vremensko opazovalnico in od ondi pošilja poročila v svet. V zadnjih 60 dneh je razposlal 22 vremenskih poročil; pozna pa le dež, veter, nalive, vihar, sneg, slabo vreme in burjo; lepega vremena ne omenja. — Do danes 20. novembra je nabral Trst 61 milijonov za vojno posojilo, Koroška dežela 42 milijonov. — Mnogi šolski otroci so pustili šolo in sedaj delajo, posebno popravljajo ceste; zaslužijo 2 K 40 vin. na dan. Res je, da prinese 7 K na teden (le 3 dni v tednu delajo) domov, toda če pomislimo, da pri tem zanemarjajo šolski pouk, mnogo sproti pozabljajo in se na cestah mnogo slabega — predvsem kletvine — nauče, menimo, da tako delo ne bo v blagor človeški družbi. Škoda bo večja nego korist. — Kako je otežkočeno dušno pastirstvo v Trstu, pove dejstvo, da je v mestu samem (180.000 duš) nastavljenih le 25 dušnih pastirjev; tako vsaj mi je povedal nek mestni g. župnik. Akad.

Za istrske učitelje. Šolske oblasti so te dni sklenile, da se v Istri ne bo nastavljeni en začasen učitelj, dokler ne bodo namreščeni — bodisi na kakšni šoli v Istri ali pa med begunci — vsi definitivni učitelji iz evakuiranih krajev. Ako bi kak definitivni učitelj ne hotel nastopiti službe na enem mestu, katero mu odrede oblasti, ali bi se mu ne moglo dostaviti dekreta, ker oblastem ni naznanil svojega naslova, se mu nemudoma ustavi prejemki ter se proti njemu uvede disciplinarna preiskava.

Trst italijansko mesto? »Edinost« piše: »Trst po večini italijansko mesto«, je rekel gospod ministrski predsednik? Trst je imel pred vojno kakih 240.000 prebivalcev. Od teh moramo po italijanskih listih dokazanih renjikocev odšteti 80.000, potem moramo računati najmanj 20.000 Nemcev in drugih, ostane še 140.000 prebivalcev. Po uradnem štetju je dokazanih okoli 70 tisoč Slovencev. Ostane torej približno 70 tisoč prebivalcev italijanske narodnosti. Se li vam zdi to večina? Meni ne.

Za begunske dekleta. »L'eco del Littorale« naznanja, da želi nek vdova, ki ima krojno šolo z delavnicami na Dunaju, sprejeti v družino 15- do 16letno dekle kake revne begunske družine, če mogoče hrvatske narodnosti iz Dalmacije, drugače pa tudi Furlanko ali Slovenko, da zna le vsaj nekoliko italijansko. Dekle bi imela čez dan brezplačni pouk v prirojevnanju in šivanju ženskih oblek, zjutraj in zvečer bi pomagala pri domačem delu, ob nedeljah in praznikih popoln počitek in prilžnost za spolnovanje krščanskih dolžnosti. Imela bi brezplačno hrano in kolikor mogoče tudi obleko ter bi živela v družini. Po vojni bi jo stariši ali varuhi lahko vzeli domov, mogla bi pa tudi toliko časa ostati v družini, da bi končala učno dobo in dobila izpričevalo, s čemer bi ji bila zagotovljena bodočnost v domačem kraju. Za natančnejše podatke se je obrniti na pomočni odbor na Dunaju, IV., Favoritenstrasse 5.

Skrasjanje javne razsvetljave v Trstu. Ker nedostaja premoaga, bodo plinove luči v Trstu gorele na ulicah le do 11. ure zvečer, nakar se ugasnejo. Magistrat opominja občinstvo, naj tudi v zasebni rabi kolikor le mogoče štedi s plinom.

Vtrajte si hrbet, kadar Vas boli, s Fellerjevim bol lajšajočim fluidom iz rastlinskih esenc z zn. »Elza-fluid«. Izvrstno učinkuje. Zahvalnih pisem že čez stotisoč. 12 steklenic pošljite prosto 6 kron. Lekarna E. V. Feller, Stubien, Elzarg št. 285 (Hrvaška). To sredstvo naj bi bilo vedno zri roki (—3—)

Zemljevid bojev na črnogorski meji.

LIMON.

esenca 1 steklenica 1 K
odgovarja 10 limonam

Lekarna Trnkóczy
Ljubljana zraven rotovža.

Kino Central

v deželnem gledališču.

Danes in jutri pri predstavah ob 1/6, 7. in 1/9. uri zvečer:

„Tast svojega poročnika“

veseloigra v 3 dejanjih s Paulijom v glavni vlogi.

Dve lepi pravljici za otroke v „Kino Central“, v deželnem gledališču.

Jutri četrtek ob četrt na 5:

Prodajalec podob—Sneguljčica.

Čarobni prizori! Barvane slike! Veliko veselje za otroke!

Pri tej predstavi plačajo odrasli in otroci zn. 2482 zane cene.

Kupi se takoj

po najvišji ceni vsako množino jesenovega lesa le bodisi okrogel (še stoječ) alt deske. Orehovega lesa I, II in III. vrste, vsake mere. Domačega kostanjevega lesa, vsake vrste. Sprejmejo se tudi zastopniki. Pismene ali ustmene ponudbe prosto vagon je pošiljata tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Laneno seme

v vsaki množini se kupi. — Ponudbe na A. Zankl sinovi, tovarna barv v Ljubljani.

Sprejmejo se za stalno in takol sodarji

2479 oziroma izvežbani delavci za sestavljanje in zapiranje sodov iz mehkega lesa pri tovarni barv I. M. Fink's Eidam v Dolu pri Ljubljani.

Tvrdka Miha Omahena nasl. F. S. Škrabar trgovina z mešanim blagom v Višnji gori sprejme za takojšen nastop

Kontoristinjo

katere je že tudi službovala v glavni zalogi tobaka. Istotam se sprejme tudi

učenec

primerno šolsko izobrazbo. 2465

Predivo

vseh vrst kupuje po določenih maksimalnih cenah samo v samonakupovanju za Dolenjsko določena tvrdka

2466 Miha Omahena nasl. F. S. Škrabar.

OVČJE VOLNO

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah J. GROBELNIK, 1719 Ljubljana, Mestni trg šte. 22.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritlikin na Opekarski cesti št. 36., se odda za februarjev termin. Polizve se v Vza, omnem podpornem društvu v Ljubljani, Kongresni trg 19. 242

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na Glinah št. 46. Nizke cene! Točna in solidna postrežba. Obstoje tvrdke že čez 50 let.

Kupi se večjo množino trdih in mehkih

DRV

za kurjavo. Ponudbe z navedbo cen, presto postaja Ljubljana (ali poljubni kolodvor z navedbo eventuelne voznine do Ljubljane.) Kupi se tudi v bližini kake železnične postaje bukov gozd za posekati.

Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod št. 2444 do 30. t. m.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo izgotovljenih oblek za moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira površnih jopic za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in Medarska ulica. Podružnica tvrdke R. MIKLAUC.

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

BUFFET

na kolodvorski postaji se odda na račun ali pa se sprejme

poslovodkinja.

Naslov pove uprava pod št. 2457.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah Peter Angelo, Ljubljana. Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

SANATORIUM EMONA ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠNICA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. ŠEPIZIRANIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1926

Modni salon

2100

Stuchly-Maschke Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnostne novosti z Dunaja

Priporoča: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Posredovalec točno in vestno.

Priznana nizka cena.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Kranjska deželna pedružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838.— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022.76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66 Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastojni po poštini prosijo. 1439 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Odvetnik in kazenski zagovornik

Dr. Jos. A. Tomšič

si usoja javiti, da je otvoril svojo lastno odvetniško pisarno v Ljubljani,

Sodna ulica št. 13.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci. Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdusljivi, katerim Sirolin znano olahča naduha, ni ofruci, pri katerih učinkuje Sirolin nim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. u.